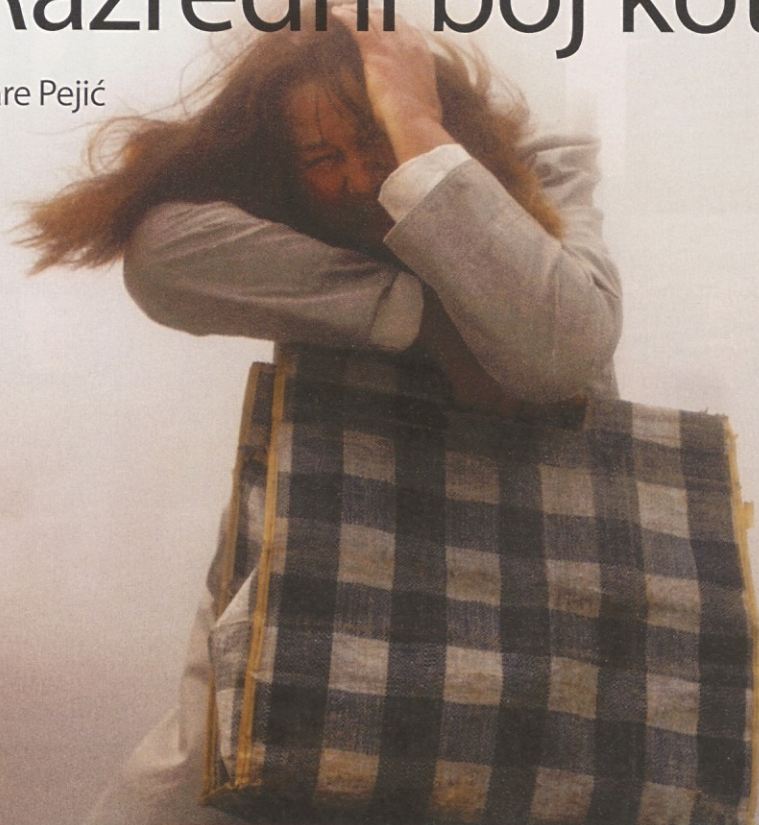

Louise-Michel: Razredni boj kot skeč

Dare Pejić

Francoski film *Louise-Michel* (2008, Benoît Delépine in Gustave de Kervern), objestni črnohumorni izdelek, je posvečen anarhistki, učiteljici in medicinski sestri Louise Michel, ki je živela in delovala v 19. stoletju. Film neposredne vezi z njeno biografijo naveže s poskusom sindikalnega upora, zaradi katerega je – tako kot glavna protagonista v filmu Louise Ferrand in Michel Pinchon – tudi sama kot revolucionarka pariške komune večkrat pristala v zaporu. **REŽISERJA, KI STA SE DOLGO KALILA NA TELEVIZIJI IN PREIZKUŠALA NOVE MOŽNOSTI NARACIJE, STA S PRIČUJOČIM FILMOM POBRALA NAGRADO NA LANSKEM SUNDANCE FESTIVALU IN V FILMSKI JEZIK PREVEDLA NEKAJ GROTESKNEGA OBČUTKA ZA HUMOR, KI JE SOČEN KOT POSUŠENA PRESTA.**

Louise je nepismena tekstilna delavka v tovarni v francoski provinci, kjer se dela 45 ur na teden. Dan preden lastniki tovarne razprodajo vse stroje, delavkam »podarijo« nove delovne halje in jih naslednje jutro na njihovo jezo preseneti-jo s praznimi halami. Poskus organizacije sindikalne borbe je grotesken in film niti ne skuša prikazati nekarikirane plati protagonistov. Niti ko gre za lastnike – ti v delavkah vidijo spolni objekt razrešitve lastnega zapletenega Ojdipovega kompleksa – niti ko gre za delavke, ki se odločijo, da z bedno denarno pomočjo sindikata najamejo poklicnega morilca. Michel, boleče nesposobni morilec, se izkaže za slabo izbiro, saj ne more ubiti niti psa, čeprav naj bi bil prav on odgovoren za atentat na Kennedyja. Sami liki v filmu ne poznajo smisla za humor in breme smeha je prepuščeno gledalcu, ki s tem postane angažirani spremljevalec naključnosti boja delavk zoper sistemsko nasilje, zaradi katerega so ostale gole in bose – brez države, brez boga in brez dela.

S sprotnimi referencami na aktualna dogajanja, na invazijo na Irak, na enajsti september in na usodo delavk in delavcev iz fordistične tovarne film ne podaja nepristranskega komentarja. Je družbeno-ekonomska kritika, podana v obliki skečev, ki aktualizira pomen razrednega boja – gre za enega redkih filmov v zadnjem času, v katerem je moč slišati nekaj kitic Internacionale, kar se lahko v današnjem času zdi kot nekaj grotesknega že samo po sebi. Louis in Michel se kot zaveznika v lovu na glave odločita nadaljevati z iskanjem lastnikov, čeprav so se vsi atentati z napačnimi žrtvami pokazali za neuspešne. Ravno v teh spodletelih atentatih film nazorno pokaže naravo sodobnega kapitalizma, njihovo tovarno namreč pokupi še eno od neštetihi slamnatih podjetij s sedežem v davčnih oazah. Njegovo sistemsko in anonimno nasilje nad marginalci sodobne družbe, razlaščenimi delavci ali travestiti, kot jih poosebljata kar glavna protagonista, se

konkretizira zgolj v kontingenčnosti njunega boja. Noro potovanje od enega sedeža družbe do naslednje davčne oaze pokaže, da neuspela borba še ne pomeni poraza. Sistemsko nasilje, ki iz dneva v dan ustvarja nove in nove brezposelne ter marginalce sodobne družbe, mora torej računati tudi na upor brezimnih, a vsekakor žrtev s konkretnimi posledicami. Ker si delavke v filmu ne prizadevajo biti boja, v katerem bi same zavzele tovarno, je edina alternativa komplot z odstreljeno kapitalistovo glavo.

V nekem intervjuju sta režiserja zaupala, zakaj sta film posvetila prav Louise Michel. Po tem, ko sta izvedela, da se je kot ena izmed prvih feministk na barikadah pogosto borila v moški preobleki, je postala referenca za njun film. V tej družbeni mimikriji razodevata motiv za pričujočo filmsko zgodbo. **V BORBI ZA ISKANJE ALTERNATIV KAPITALISTIČNI UREDITVI SE V MOŽNOSTIH DRUŽBENE MIMIKRIJE POKAŽE KARNEVALSKOST DRUŽBENIH VLOG, TOKRAT V OBLIKI DRUŽBENO DETERMINIRANE SPOLNE IDENTITETE.**

Tudi protagonista, ki sta pravzaprav Cathy, ki je postala Michel, in Jean-Pierre, ki je postal Louise, predstavljata ekscentrična lika, s katerima naj bi se poigrala »narava«. Čeprav poudarka filma ne bi mogli gledati v tej smeri, bi ga kot takega zlahka razumeli. Eden od trenutkov razodetja, da gre v filmu za bolj zvito sporočilo, je lahko prav komično retardirana scena, v kateri se Louise posmehuje lisici z lasuljo. Razkrinkanje karnevalskosti razrednega boja za potrebe grotesknih skečev lahko okrepi sporočilo filma, ki ga je prav z odjavnim citatom Louise Michel možno gledati kot kritiko aktualne družbene infantilnosti, ki breme revolucije prelaga na mlade generacije: »Naše matere in očetje niso mogli očistiti sveta – ga bomo mi, ko odrastemo, zmleli na koščke.«

